

CO PÍŠÍ JINDE

Světová architektura v Brně: Mezinárodní soutěž na nové hlavní nádraží vyhráli nizozemští architekti Benthem Crouwel

Je rozhodnuto – nové brněnské hlavní nádraží vznikne podle návrhu nizozemského ateliéru Benthem Crouwel Architects, který stojí za projektem nádraží v Rotterdamu nebo rekonstrukcí a dostavbou nádraží v Amsterdamu. Dle vítězů se brněnské nádraží stane novou branou do města a pozitivním impulzem pro vznikající čtvrť Trnitá na břehu řeky Svratky. Brňané získají moderní přestupní uzel a záruku dalšího rozvoje zdejší železniční dopravy. Výběr odborné poroty, ve které zasedla architektka Eva Jiřičná nebo urbanista Peter Gero, potvrdilo v tomto týdnu vedení města Brna i Správa železnic. Kancelář architekta města Brna vystaví

jako organizátor soutěže všechny návrhy včetně velkého modelu nové čtvrti v Křížové chodbě brněnské Nové radnice na konci září.

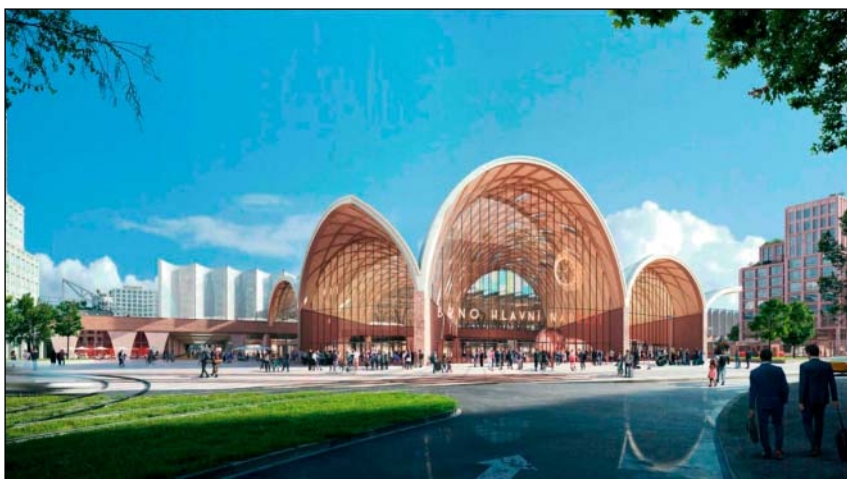
Oceňovaná hlavní nádraží v nizozemském Rotterdamu, Amsterdamu nebo Haagu, ty všechny spojuje autorské jméno ateliéru Benthem Crouwel Architects. „Autoři vítězného návrhu budou dohlížet na kvalitní zpracování projektové dokumentace nové budovy. Budou zárukou toho, že po dokončení bude nové nádraží nejen chloubou jižní Moravy, ale také místem, které budou cestující využívat opravdu rádi. Stávající předpoklad dokončení nové budovy hlavního nádraží směřuje do roků 2032 až 2035, kdy už bude hotová i část nové čtvrti Trnitá,“ říká náměstek generálního ředitele pro modernizaci dráhy Mojmír Nejezchleb ze Správy železnic.

Plynulé začlenění do městské sítě a obohacení veřejného života nové čtvrti, komfortní a snadné využití s vynikajícími možnostmi přestupu a reprezentativní budova, která posiluje identitu města Brna. I tak by podle vítězů mezinárodní soutěže z ateliéru Benthem Crouwel Architects mělo vypadat nové hlavní nádraží v Brně.

„Vítězný návrh v sobě podle poroty kombinuje odkaz na historické veřejné budovy s moderním přestupním uzlem a kvalitním veřejným prostranstvím. Klade důraz na brněnské genia loci i pečlivé posouzení praktického fungování nové budovy nádraží i jejího okolí,“ doplňuje městský architekt Michal Sedláček, který zároveň v odborné porotě zasedal. „V průběhu soutěže jsme navíc doporučili některé části návrhu dále dopracovat, výsledek tak bude ještě lépe odpovídat nynějším přísným požadavkům na novou nádražní budovu,“ dodává.

„Velmi mě těší spolupráce města Brna se Správou železnic na tomto klíčovém projektu,“ oceňuje primátorka města Brna Markéta Vaňková a zdůrazňuje: „Modernizované srdce brněnské železničního uzlu v nové poloze u řeky Svratky významně ovlivní další rozvoj města. Zjednodušením sítě kolejí dojde k odstranění bariér a uvolnění rozsáhlých ploch v centru města pro parky, rekreaci a větší výstavbu bytů. Historický železniční viadukt se stane promenádou mezi centrem města a proměněným nábřežím. Nové nádraží z obou stran obklopí kvalitní veřejný prostor, s centrem města ho spojí nový bulvár se stroťadím a tramvajovou linkou.“

Další benefity připomíná 1. náměstek primátorky Petr Hladík: „Jedním z cílů nového nádraží je na jednom místě umožnit rychlý přestup mezi vlakovou, autobusovou a městskou hromadnou dopravou. A to včetně příznivých podmínek pro přivedení linek připravované vysokorychlostní železnice ve směru na Prahu, Ostravu i Vídeň. Podstatný je zároveň komfort pro pěší i cyklisty, cestující i nové sousedy nádražní budovy.“

Vítězný návrh brněnské nádraží ateliéru Benthem Crouwel Architects

Brněnský železniční uzel už dnes kapacitně ani technicky nevyhovuje a jeho modernizace je nutná. Bez ní by Brno ustrnulo na konci minulého století, kdy spolu s vybudováním nákladního průtahu proběhla poslední velká změna. Na stavbu nového nádraží v přesunutém poloze přitom bylo Brno už několikrát připraveno, opakovaně ale plány zastavila nepříznivá situace od velké hospodářské krize přes druhou světovou válku po okupaci v roce 1968. „*Nároky na železniční dopravu jsou už výrazně odlišné než před 180 lety. Brno si proto investici do své budoucnosti zaslouží a dnes představované výsledky mezinárodní soutěže potvrzují, že město získá to nejmodernější evropské nádraží,*“ uvedl náměstek primátorky Tomáš Koláčný.

Nové hlavní nádraží je nejdůležitější součástí modernizace brněnského železničního uzlu. Jeho polohu u řeky upřednostnila 30. května 2018 Centrální komise Ministerstva dopravy. Ještě dříve o ní ve stejném roce rozhodli zastupitelé města i kraje. V současné době je v přípravě modernizace nádraží Brno-Židenice, které se posune blíž městské hromadné dopravě, i vznik nového terminálu v brněnských Černovicích na ulici Olomoucká.

„*Mezinárodní urbanisticko-dopravně-architektonická soutěž o návrh nového hlavního nádraží v Brně byla vyhlášena 31. srpna 2020 a porota o vítězných návrzích rozhodla na dvoudenním zasedání 1. a 2. července 2021. Šlo o největší architektonickou soutěž v historii Česka, kdy bylo úkolem soutěžících navrhnout nádražní budovu včetně kompletního řešení přiléhajících veřejných prostranství, budov pro administrativu, bydlení a veřejnou vybavenost, autobusového nádraží, terminálu městské hromadné dopravy i propojení pro pěší,*“ připomněl radní pro oblast územního plánování a rozvoje Filip Chvátal.

Jednalo se o dvoufázovou užší projektovou soutěž o návrh. Do první fáze se zapojilo celkem dvanáct týmů. Tři byly vyzvány přímo, dalších devět vybrala odborná porota ze 46 zaslaných přihlášek a portfolií architektů. Byly mezi nimi například autoři nádraží ve Vídni, Berlíně, Rotterdamu, Haagu, Boloni, Londýně nebo Birminghamu. V prv-

ní fázi dvanáct soutěžících své návrhy rozpracovalo. Čtyři z nich byly vybrány do druhé fáze soutěže, kde je účastníci dopracovali do větší podrobnosti. Organizátorem soutěže byla Kancelář architekta města Brna a společnými zadavateli město Brno a Správa železnic.

Všechny návrhy z obou fází soutěže si veřejnost bude moci prohlédnout na výstavě v Křížové chodbě brněnské Nové radnice. Vernisáž za účasti vítězného týmu proběhne 30. září 2021. Představen bude i velký model nové čtvrti Trnítá, který během svého hodnocení využívala odborná porota. Přímou do modelu byly totiž vkládány soutěžní modely jednotlivých týmů s navrženými budovami i navazujícím veřejným prostranstvím.

Nové hlavní nádraží Brno – mezinárodní urbanisticko-dopravně-architektonická dvoufázová užší projektová soutěž o návrh:

1. cena

Bentham Crouwel International B. V. Daniel Jongtien, Martin Biewenga a Jan Bentham

2. cena

Sdružení Pelcák a partner architekti – Müller Reimann Architekten

3. cena

Ingenhoven architects GmbH, Architektonická kancelář Burian–Křivinka, architekti Koleček–Jura

4. cena

BIG – Bjarke Ingels Group + A8000, s. r. o.

Všechny návrhy lze zhlédnout na: www.kambrno.cz/souteze, www.kambrno.cz/novenadrazi

[Kancelář architekta města Brna, 21. 7. 2021]

Majitelé budov se zelenými střechami ušetří až 20 tisíc ročně za srážkovně

Ministerstvo zemědělství (MZe) připravuje změnu vyhlášky k zákonu o vodovodech a kanalizacích, která zvýhodní budovy se zelenými střechami. Nové veřejné a komerční budovy ušetří přibližně 20 000 Kč ročně za srážkovně. Stát tak zvýhodní jejich šetrný přístup

k hospodaření s vodou. Změnu vyhlášky iniciovala aliance Šance pro budovy. Dosud totiž neexistovala jasná pravidla a případné slevy na srážkovně závisely pouze na dohodě vlastníka budovy s provozovatelem kanalizace. Bytové domy mají prozatím z poplatku výjimku. Účinnost přílohy č. 16 týkající se srážkovněho MZe navrhuje od 1. 9. 2022.

Veřejné a komerční budovy musí podle zákona o vodovodech a kanalizacích platit stočné za srážkovnou vodu, která naprší na střechu a oteče do kanalizace. Srážkovně vychází dle lokality na 35–50 Kč na kubík. „*Na metr čtvereční střechy za rok průměrně naprší asi 700 litrů vody. Ve výsledku jde u menší administrativní budovy každý rok o množství vody odpovídající asi jednomu 25metrovému plaveckému bazénu. Srážkovně pro takovou budovu pak je asi 20 000 Kč ročně,*“ uvádí Petr Holub, ředitel Šance pro budovy.

Od příštího roku budou pro zelené střechy stanoveny nižší odtokové součinitele, tudíž půjde na srážkovně výrazně ušetřit. „*Pravidla pro výši srážkovně nebyla dříve explicitně stanovena, případné slevy závisely pouze na dohodě majitele budovy s provozovatelem kanalizace. Změna vyhlášky zajistí investorům lepší předvídatelnost, a budou tedy více motivováni k implementaci zelených střech do nových projektů,*“ říká Petr Holub.

Jak se změní odtokové součinitele od 1. 9. 2022?

- Extenzivní zelená střecha (tloušťka do 10 cm) = 0,6 (odteče 60 % vody)
- Intenzivní zelená střecha (11–30 cm) = 0,3 (odteče 30 % vody)
- Vegetační souvrství (nad 30 cm) – 0,1 (odteče 10 % vody)

Pokud se pro danou skladbu zelené střechy provede měření akreditovanou zkušebnou, pak může být odtokový součinitel nižší, než by odpovídal jejímu zařazení podle tloušťky.

Zelené střechy zadrží až 90 % vody

Zelené střechy a fasády zadržují srážkovnou vodu, která jinak stéká do kanalizace. Střechy s vegetačním souvrstvím dokážou zadržet až 90 % vody. Tuto vodu buď pojmou rostliny a stromy, které na střeše rostou, nebo se voda

postupně odpaří, čímž dochází k ochlazení místního mikroklimatu. Na běžné administrativní budově může být v létě až 80 °C, u budovy se zeleným parkem na střeše je v takové chvíli až o polovinu méně, tedy 40 °C. „Díky nižší potřebě chlazení v teplých měsících zajišťuje zelená střeška úsporu energie. V zimě působí podobně jako izolace, takže snižuje i potřebu vytápění. Obecně může zelená střeška v létě ušetřit 15–100 % energie, v zimě je to 5–10 %,“ vysvětluje Petr Holub.

Zelené střechy jsou v posledních letech v kurzu

Podle Svazu zakládání a údržby zeleně se na území Česka na konci roku 2019 nacházelo 1,58 milionu m² zelených střech, což je více než rozloha pražského Starého Města. V období 2015–2019 se plocha zelených střech v ČR více než zdvojnásobila. Rostoucí trend lze sledovat i nadále, a to například i mezi majiteli rodinných domů, kteří mohou na vybudování zelené střechy získat podporu z dotačního programu Nová zelená úsporám (NZÚ). Ten loni obecně zažil rekordní rok a rekordní byl i zájem o zelené střechy. Celkem na ně bylo v roce 2020 podáno 318 žádostí, což je meziroční nárůst o 179 %. Na zelené střechy půjde z programu rekordních 24 mil. Kč. Podporu poskytují také některá města, například Brno nebo Ústí nad Orlicí.

[StavbaWEB, 28. 6. 2021]

Soutěž na jezero Milada vyhrál švédský ateliér Mandaworks

Palivový kombinát Ústí, s. p., vyhlášovatel Mezinárodní urbanisticko-krajinářsko-architektonické soutěže jezero Milada spolu s organizátorem soutěže plánovací kanceláří ONplan oznámil, že vítězem soutěže se stal švédský ateliér Mandaworks. Druhou cenu získal návrh česko-amerického konsorcia 4ct a CIVITAS a třetí cenu návrh německého ateliéru Rehwaldt Landscape Architects.

Vítězný návrh jezera Milada (ateliér Mandaworks)

„Do soutěže se přihlasy zkušené a prestižní společnosti se zajímavými referencemi, které vytvořily velmi kvalitní návrhy rozvíjející dané území ve všech potřebných směrech. Odborná porota velmi důkladně posoudila všechny zasláné návrhy a my pevně věříme, že po náročných a dlouhých diskusích bylo vybráno takové řešení, které přinese užitek mnoha dalším generacím,“ řekl ředitel PKÚ, s. p., Walter Fiedler. Porota, ve které zasedali krajináři Klára Salzman, Jitka Trevisan, urbanista Filip Tittl, architekt dánské architektonické kanceláře BIG a ústecký rodák Jan Magasanik a odborníci na městské a strategické plánování Milota Sidorová, Ondřej Špaček a Miroslav Janovský a zástupci PKÚ, Ústeckého kraje a měst Ústí nad Labem, Chabařovice, Trmice, obce Řehlovice i Ministerstva průmyslu a obchodu rozhodla o vítězi jednomyslně.

Porotce přesvědčila promyšlená a srozumitelná celková koncepce respektující nově se vytvářející krajinu jezera Milada a jasně a logicky navržená území pro zástavbu, která navazují na okolní sídla a stávající vstupy do území. Toto uspořádání minimalizuje zátež přírodní složky území, nevytěžuje neúrodně novou krajinu turismem a při tom bude snadné na dopravní obsluhu území. Porota ocenila i návrh architektonických intervencí v území, které mají potenciál dotvořit charakter území a vytvořit silnou značku jezera Milada.

Vítězný návrh plně naplňuje a rozvíjí sdílenou vizi jezera Milada, na které se před vyhlášením soutěže v přípravné fázi vedené plánovací kanceláře ONplan shodli zástupci všech měst, obcí i krajské samosprávy zájmového území jezera Milada.

„Dosáhnout jednohlasné shody o vítězi soutěže by nebylo možné, pokud by se nám při přípravě podkladů soutěže nepodařilo spolu se všemi aktéry v území definovat široce sdílenou vizi rozvoje jezera Milada. V průběhu soutěže jsme se tak nemuseli vracet k otázce „Kam má území směřovat?“, ale hledali jsme nejlepší způsob, jak vytčené vize dosáhnout. Jsem přesvědčená, že to se podařilo,“ uvedla za ONplan krajinářská architektka Karolína Koupalová.

Vítězný tým popsal svůj soutěžní návrh jako živou krajinu založenou na třech hlavních principech, které posilují a rozvíjejí stávající hodnoty: živá příroda, oživené prostředí a životaschopná budoucnost.

Martin Arfalk, zakladatel švédského ateliéru Mandaworks, uvedl: „Jsem velice potěšen, že náš návrh získal 1. cenu a že máme příležitost přispět k formování budoucí podoby této jedinečné krajiny. Území má za sebou již mnoho razantních proměn. Ve snaze vyvážit tuto historii jsme se rozhodli založit náš návrh na citlivém přístupu respektujícím a posilujícím stávající hodnoty.“

Zaměřili jsme se proto na strategie k posílení, kultivaci a rozkvětu stávající krajiny a rozvoji nových architektonických a krajinářských nástrojů, jak tuto oblast pro místní komunity a návštěvníky dále zatraktivnit. Těšíme se na další kroky procesu a práce na návrhu v úzké spolupráci a dialogu se správcem území PKÚ, s. p., místními obyvateli a okolními samosprávami, ti všichni hrají zásadní roli při formování budoucnosti jezera Milada.“

Mandaworks je mezinárodní designové studio působící na poli krajinné architektury, městského designu a strategického plánování. Hlavní kancelář, která byla založena v roce 2009, je umístěna ve švédském Stockholmu. Od té doby se studio rozrostlo o pobočky v kanadském Montrealu a v čínské Šanghaji. V uplynulém roce zvítězil Mandaworks v několika urbanistických a krajinářských soutěžích v Holandsku, Číně, Kanadě či Švédsku. Ateliér se může prezentovat například projektem právě probíhající revitalizace hlavní městské třídy Avenue McGill v Montrealu; návrhem urbanistického a regulačního plánu významného území Kolkajen v centru Stockholmu či návrhem regulačního plánu pro novou čtvrť ve finském Tampere o rozloze 246 ha – ta klade důraz na industriální historii země, nové technologie a cirkulární ekonomiku. V roce 2018 získalo studio druhou cenu v soutěži na novou podobu Vítězného náměstí v Praze 6.

Soutěž na jezero Milada byla zahájena 8. června 2020. Žádosti o účast, jejichž součástí bylo i portfolio referenčních prací, podalo celkem 15 týmů, z nichž porota vybrala šest soutěžících. Ti předložili v prosinci 2020 své návrhy do 1. fáze soutěže. Z těchto návrhů porota vybrala tři, které postoupily do 2. fáze soutěže. Pro tyto tři návrhy porota formulovala doporučení k jejich dopracování, ale i otázky, na které chtěla ve 2. kole znát odpovědi. Nad hodnocením tří návrhů odevzdaných ve 2. kole soutěže se porota sešla 20. a 21. května. Po dvoudenním jednání dospěla k jednohlasnému rozhodnutí o rozdělení 1., 2. a 3. ceny. Druhou cenu získal návrh, jehož autory jsou ateliéry 4ct, s. r. o., a CIVITAS, Inc., a třetí cenu návrh ateliéru Rehwaldt Landscape Architects.

PKÚ bude v nejbližší době jednat s vítězem soutěže o zpracování navazujících projektů a studií. Zásadní bude dopracování soutěžního návrhu do koncepční studie, která nastaví rámec pro další rozvoj celého území. Studie bude tvořena společně se zapojením zástupců okolních měst a obcí i veřejnosti. PKÚ a vítěz soutěže budou dále jednat i o zpracování design manuálu území a přípravě projektové dokumentace pro vybrané architektonické intervence.

Území kolem dnešního jezera Milada, které leží na pomezí Krušných hor a Českého středohoří mezi městy Ústí nad Labem a Teplicemi, si v minulosti prošlo překotnými změnami. V polovině minulého století původně úrodná, intenzivně osídlená zemědělská krajina s řadou hlubinných dolů z velké části zanikla založením rozsáhlého hnědouhelného povrchového lomu. Zrušena byla řada vesnic, zprětrhány byly krajinné vazby, ale i vztah lidí k místu, kde žili. Na konci století byla těžba ukončena a nastalo období rekultivace. Jejím výsledkem je jezero o ploše téměř 250 ha a navazující nová krajina o rozloze 870 ha. Dnes je rekultivované území navraceno zpět krajině i lidem, budovány jsou nové vazby.

Palivový kombinát Ústí, státní podnik, je právním pokračovatelem těžebních organizací, které se zabývaly těžbou energetických surovin v celé České republice. V roce 1991 bylo rozhodnuto o zastavení těžební činnosti PKÚ a začalo se pracovat na revitalizaci území zasažených těžbou. V současnosti realizuje státní podnik formou sanace a rekultivace likvidaci následků hornické činnosti v oblasti těžebního průmyslu a podílí se na komplexní revitalizaci a resocializaci krajiny dotčené těžební činností. PKÚ je správcem území jezera Milada, jehož rekultivaci realizuje.

ONplan je plánovací kancelář, která poskytuje komplexní řešení a služby v oblasti revitalizace a rozvoje měst a strategického plánování. Organizovala řadu urbanistických a krajinářských soutěží, jako je mezinárodní urbanistická soutěž Florenc 21, nebo mezinárodní krajinářsko-architektonická soutěž Lety u Písku, památník romského holokaustu.

Podrobné informace o soutěži a soutěžní návrhy jsou k dispozici na: www.vizemilada.cz.

[www.onplanlab.com; 30. 6. 2021]

Vídeň postaví tisíc obecních bytů ve dřevostavbách

Vídeň, světový vzor bytové politiky, chce do roku 2025 postavit či začít přípravu tisícovky bytových jednotek v dřevostavbách a hybridních konstrukcích. Radnice slibuje tradiční kvalitu obecního bydlení a navíc zvýšený důraz na ekologii, klimatickou resilienci a blízkost přírody.

Prvních 155 bytů vznikne na šesti městských pozemcích ve 21. a 22. vídeňském obvodu. Největší projekt obsáhne kolem padesáti bytů, nejmenší pět. První developerskou soutěž uspořádá městský institut pro rozvoj obecního bydlení wohnfonds_wien letos na podzim, další dvě fáze plánuje na roky 2022 a 2023.

„Vídeň dnes stojí před úlohou, aby našla nejlepší možné odpovědi na výzvy jako změna klimatu, digitalizace a nárůst počtu obyvatel,“ okomentoval projekt Prvního vídeňského programu bytové výstavby starosta města Michael Ludwig. *„S ohledem na životní prostředí, ekologický, blízký přírodě, a přesto urbánní. To jsou všechno prvky, kterými se program vyznačuje. Jako výsledek vzniknou na kraji města malé, dvou až čtyřpatrové budovy ze dřeva a hybridní dřevostavby,“* doplnila vídeňská radní pro bytovou výstavbu Kathrin Gaal.

Nové dřevostavby mají splnit dosavadní kritéria úspěšných konvenčních vídeňských bytových projektů a zajistit tedy dostatečnou kvalitu, komfort a vhodnost pro každodenní použití. Nově se však přidává maximální akcent na ekologii a odolnost proti změnám klimatu. Konkrétně to znamená, že novostavby i jejich okolí budou využívat obnovitelné zdroje energie a nabízet zelené střechy a fasády, zastínění i dostatečné proudění vzduchu. Od těchto prvků si Vídeň slibuje zlepšení místního mikroklima i odolnost vůči letním tepelným ostrovům. Zkušenos-

ti z výstavby chce Vídeň do budoucna aplikovat i na další bytové projekty.

Dřevo vnímá hlavní město Rakouska jako dostupnou domácí přírodní surovinu, která nahrazuje energeticky intenzivní stavební materiály a nabízí rychlejší a méně hlučnou výstavbu, dobré izolační vlastnosti a v neposlední řadě vhodné vnitřní klima v budovách. Materiál chce Vídeň odebrat z udržitelně pěstovaných lesů s odpovídající certifikací.

Už od plánovací fáze chce Vídeň věnovat zvýšenou pozornost počítačovým simulacím, které mají vedle efektivity ozeleňovacích a zastiňujících opatření zlepšit i samotný proces stavby a snížit surovinovou náročnost.

Stavba tisícovky bytů v dřevostavbách by podle radnice měla být uvedena do pohybu do konce stávajícího volebního období, tedy do podzimu 2025. Společným prvkem minimálně v první etapě bude i blízkost přírody. Šest vybraných lokalit se liší velikostí od přibližně jednoho po devět tisíc metrů čtverečních plochy, novostavby na všech místech by ale v porovnání se stávající zástavbou neměly nijak vyčnívat, doplňuje Vídeň.

Další ekologicky vystavěné městské byty vyrostou v následujících letech i v centrálnějších částech Vídně, například ve třetím obvodu vznikne udržitelné bydlení pro čtyři tisíce obyvatel města.

[StavbaWEB, 27. 7. 2021]

Úspěch studentů ČVUT v soutěži Saint-Gobain

Obrovský úspěch si připsali do svého portfolia studenti Fakulty stavební ČVUT v Praze Kristýna Klůsová a Jiří Petrželka, kteří v mezinárodním kole studentské architektonické soutěže Multi-Komfortní dům Saint-Gobain získali jednu z pěti hlavních cen. Prosadili se tak nejen v domácí konkurenci jako vítězové českého kola, ale i v mezinárodním finále, do něhož postoupilo 58 nejlepších týmů z celého světa. Studenti obdrželi mimořádně cennou „stu-

dentskou cenu“ udělenou na základě demokratického hlasování osmapadesáti globálně nejlepších studentských týmů, které se většinou shodly na kvalitě jejich práce.

Úkolem letošního 16. ročníku bylo přeměnit reálnou industriální zónu v Saint-Denis ve Francii a navrhnout revitalizaci této oblasti, aby nově navržená lokalita měla obytnou, vzdělávací i rekreační funkci a současně respektovala historii daného místa. Vítězové národních kol měli své práce původně představit přímo v Paříži, vzhledem k pandemii však nakonec finále probíhalo formou videoprezentací, které studenti natočili v angličtině.

Návrh Kristýny Klůsové a Jiřího Petrželky kteří oba na Fakultě stavební ČVUT studují program Architektura a stavitelství, si vzal za základ komplexní přístup k celé problematice – od analytické části až po finální architek-

tonické a konstrukční řešení budov a šel cestou celkové udržitelnosti.

„Pomohlo nám přitom, že jsme se mohli s Kristýnou při přípravě projektu do Paříže podívat. Předtím jsme totiž měli k dispozici jen street mapy a katastry, na jejichž základě jsme si sice udělali 3D model, ale až na místě jsme mohli posoudit reálnou situaci,“ říká Jiří Petrželka. „Díky návštěvě pozemku jsme se mohli ujistit, že námi navržený koncept dává smysl pro danou lokalitu. Také jsme se přesvědčili, že téměř šestimetrový výškový rozdíl na pozemku není možné zanedbat, nýbrž lze využít k podpoře našeho konceptu, například podzemních garáží nebo komerčních prostor otevřených přes dvě podlaží spojující dvě výškové úrovně,“ doplňuje Kristýna Klůsová.

Oba studenti jsou ze stejného ateliéru Katedry architektury na Fakultě stavební ČVUT, na projektu pracovali pod

Vizualizace (Klůsová, Petrželka)

vedením týmu architektů Josefa Smoly, Ladislava Kalivody, Aleše Brotánka, Martina Starka a Jiřího Tencara. „*Je obdivuhodné, co Jirka s Kristýnou dokázali, protože téma revitalizace osmihektarového pozemku brownfieldu v lokalitě St. Denis v Paříži bylo mimořádně náročné. Vyzadovalo nejen tvůrčí přístup, ale i velkou míru respektu k lokalitě, její historii a tradici,*“ komentuje získání jedné z pěti hlavních cen Josef Smola.

„*J sme jako fakulta na úspěch Kristýny Klůsové a Jiřího Petrželky velmi hrdí. Ukazuje v celosvětovém kontextu jak jejich schopnosti, tak unikátnost výuky na fakultě. O výjimečnosti jejich projektu a odvedené práci přitom vypovídá i skutečnost, že studenti s ním z vítězili i v mezinárodním kole SVOČ,*“ uvádí Karel Kabele, proděkan pro rozvoj a vnější vztahy Fakulty stavební ČVUT v Praze.

Kristýna Klůsová s Jiřím Petrželkou se rozhodli zasadit momentálně odříznuté a mrtvé území do sítě městských parků v Paříži a zpřístupnit oblast přeměnou brownfieldů v městskou zástavbu. Do návrhu zahrnuli i nové dopravní a pěší spojení a také zelené mosty přes řeku a železnici. Kompozici tvoří promísení funkční náplně prostor, komunitní a komerční prostory v přízemí, variabilně užitná veřejná prostranství a kulturní stavby s celodenním využitím. Vznikl tak bohatý a bezpečný městský prostor, plný živých průhledů se zacílením na společenskou interakci obyvatel. Studenti přitom brali v potaz i uhlíkovou stopu – rozhodli se využít materiály na bázi dřeva jako hlavní konstrukční materiál a cíleně použít přírodní a recyklované materiály od místních firem a dodavatelů. Betonové konstrukce byly navrženy pouze v prvním nadzemním podlaží a komunikačních jádrech jako odkaz na historickou tradici místa a k zajištění požární bezpečnosti staveb. Díky mírnější požární normě ve Francii jsou podlažní objekty navrženy z priznaných CLT panelů. Tepelného komfortu a kvalitního vnitřního prostředí se dosáhlo kvalitními tepelně izolačními vlastnostmi obálky budov a řešením všech klíčových detailů. Vytápění a ohřev vody zajišťují obnovitelné zdroje energie a díky recykla-

ci šedé vody je docíleno 40% úspory pitné vody z vodovodního řádu. Dešťová voda je akumulována ve veřejných vodních prvcích nebo na zelených střechách a slouží k ochlazení a zlepšení mikroklimatu v celé oblasti. Vyprodukovaná elektrická energie je využita přímo v budovách, nebo akumulována v bateriovém úložišti. Energie je sdílena pomocí smart grid sítě mezi objekty s rozdílnou denní špičkou. Výsledkem celého návrhu jsou budovy v pasivním standardu a možnou soběstačností.

Studentská soutěž Multi-Komfortní dům je dvoukolová mezinárodní soutěž pořádaná společností Saint-Gobain od roku 2004. Účastnit se jí mohou všichni studenti vysokých škol ve všech stupních studia. Určena je jednotlivcům, případně týmům dvou studentů.

[StavbaWEB, 23. 6. 2021]

Vytiskni a bydlí

Vědci z Českého vysokého učení technického v Praze a Technické univerzity v Liberci dnes v pražském Kloknerově ústavu ČVUT představili funkční zařízení pro 3D tisk z cementových směsí. Liberecká univerzita dodala do projektu tiskovou hlavu a testovací tiskové zařízení. Vyvíjí také robotické rameno, které ponese další generace tiskových hlav. Specialisté z laboratoře betonu Kloknerova ústavu pracují na vývoji cementových kompozitů ideálních pro tisk a poskytují cennou zpětnou vazbu pro úpravy 3D tiskárny – testbedu a tiskové hlavy.

Technická univerzita v Liberci (TUL) je garantem projektu 3D STAR, který si klade za cíl vyvinout robotické rameno, které bude možné jednoduše dopravit na stavbu a vytisknout s ním i několikapatrové budovy přímo na místě. „*Navrhujeme mobilní robotické zařízení Printing Mantis, které se přemisťuje po staveništi a postupně zvládne tisknout jak svislé, tak vodorovné konstrukce,*“ říká Jiří Suchomel z Fakulty umění a architektury TUL, duchovní otec projektu 3D STAR, na který univerzita získala dotaci z OP VVV.

Testovací zařízení s mobilní tiskovou hlavou už na TUL vyvinuli a další část jejího týmu vypracovala model robotického ramene, které dokáže opsat libovolnou křivku a má do budoucna tiskovou hlavu nést. Mezifakultní tým TUL spojil v projektu své síly s pražským ČVUT, konkrétně Kloknerovým ústavem, jehož pracovníci jsou specialisté z oblasti materiálového inženýrství a v tomto projektu cílí na beton a cementové směsi. Celý testbed byl do Kloknerova ústavu převezen, složen a zprovozněn.

„*Naším úkolem bylo vyvinout a dále optimalizovat cementové směsi pro toto konkrétní tiskové zařízení tak, abychom z procesu tisku do budoucna vyloučili další zásahy člověka. Složky je potřeba správně vybrat, namíchat, udržet během tisku optimální konzistenci cementového kompozitu a nastavit také vhodnou rychlost tisku v závislosti na aktuálních požadavcích pro konkrétní tištěnou konstrukci,*“ říká David Čítek, vedoucí laboratoře betonu Oddělení experimentálních a měřicích metod Kloknerova ústavu ČVUT v Praze, a dodává: „*Máme již zkušenosti s 3D tiskem a máme velmi slušnou materiálovou a technickou základnu. Z příkladů ze světa víme, že vhodný požadovaný cementový kompozit existuje, teď byl náš úkol tento materiál vyvinout a aplikovat.*“ Vývoj směsi trval postupně asi dva roky. Doladění optimální směsi odhaduje Čítek ještě na několik měsíců.

První experimenty už mají úspěšně za sebou, testbed nyní tiskne z cementového kompozitu o zrnitosti do 1 mm s přídavkem plastifikátoru a dalších modifikačních přísad. „*V tiskové hlavě je při některých aplikacích nutné přidávat do směsi urychlovače tuhnutí, zajišťující okamžitou stabilitu při tisku složitějších prvků,*“ popisuje dále David Čítek. Kromě samotného kompozitu podrobují odborníci z Kloknerova ústavu vytisknuté vzorky testování z hlediska maximálních zatížení, materiálových parametrů ale i trvanlivosti. Celý míchací a tiskový systém dokáže kontinuálně vytisknout betonový objekt o půdorysné velikosti 3x1,5 m a výšky do asi 1 m.

„*S kolegy z Kloknerova ústavu zkusíme navrhovat i betony s příměsí kovových nebo polypropylenových vláken jako*

rozptýlenou výztuž pro zlepšení mechanických vlastností směsi," říká Vladislav Bureš z Katedry nosných konstrukcí Fakulty umění a architektury TUL.

Projekt 3D Star byl zahájen v roce 2018 a končí v roce 2022 a jeho poskytovatelem je MŠMT. V rámci výzvy předaplikačního výzkumu, na který TUL získala dotaci přes 72,5 milionů korun, mají vědci ověřit hlavní principy fungování robotického ramene a jeho součástí a vytvořit funkční modely částí robota, v tomto případě tiskové hlavy, a pořídit a ověřit mají i vzorky tištěných stavebních konstrukcí.

„Pro dokončení skutečného zařízení pro tisk budov budou potřeba další prostředky. Očekáváme návaznost na operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Pro pokračování dobře nastartovaného vývoje je nezbytné nalezení ekonomicky silného průmyslového partnera, který vidí v této technologii budoucnost,“ uzavírá Petr Zelený z Fakulty strojní TUL, hlavní garant projektu.

Více informací o projektu najdete na: www.3dstar.tul.cz.

[StavbaWEB, 29. 6. 2021]

Den architektury a Film a architektura

Vážení příznivci architektury a KRUHu, rádi bychom vás pozvali na festivaly **Den architektury a Film a architektura**, které se budou konat na začátku října 2021, a také na pokračování celoročního cyklu přednášek DIALOGY. V tomto roce se pojednáváte zapojíme do oslav Mezinárodního dne architektury. Letos se festival Den architektury uskuteční **od pátku 1. 10. do čtvrtka 7. 10.** a můžete se opět těšit na bohatý a zdarma přístupný program několika set akcí po celé republice i na Slovensku. Čekají nás výpravy za architekturou známou i neznámou, pěšky, na kole, vlakem či lodí, a to vždy s odborným výkladem.

Hlavním tématem nadcházejícího ročníku **Dne architektury** jsou cesty a spojení, kterými jsou města, obce či krajina

protkány. Festival se zaměří na železniční tratě, tramvajové linky, trasy metra, mosty a lávky i na regulaci automobilové dopravy a samozřejmě i související stavby, jakými jsou nádraží či jiné stavby pro dopravu. Festival rovněž připomene napříč celou republikou zakladatele moderní architektury u nás – architektka Jana Kotěru, od jehož narození letos uplyne 150 let, nebo architektka Antonína Balšánka. V Praze se můžete těšit na desítky objektů otevřených v rámci programu *Hurá dovnitř* či na rodinné workshopy o architektuře.

Programu bude průběžně aktualizován na: www.denarchitektury.cz.

Paralelně se Dnem architektury probíhá i letos festival **Film a architektura**, který ve dnech **30. 9. – 4. 10.** v Praze a dalších městech po celé ČR a na Slovensku představí výběr těch nejzajímavějších filmů z české i zahraniční produkce, a to převážně premiér. Jubilejní 10. ročník s názvem **SPOJENÍ** poukáže na důležitou roli architektury při propojování lidí, míst a kultur. Festival v pražském kině Světozor zahájí netradiční snímek *Spaceship Earth* popisující futuristický příběh simulace života v kosmické kolonii. Diváci si mohou vybírat z více než desítky snímků věnujících se např. unikátním sakrálním stavbám architektky Maria Botty, originálním tanečním performancím v zajímavých lokalitách Portugalska či vlivu architektury na politické dění v Německu.

Na podzim budeme také pokračovat v letošním **cyklu přednášek DIALOGY**, kam zveme nejzajímavější hosty, kteří v Kruhu za posledních dvacet let vystoupili, aby před naše publikum předstoupili znovu a rozšířili svou prezentaci o jiné pro ně inspirující osobnosti. Můžete se těšit na přednáškové večery například s nizozemským architektem Kamiem Klaasem ze studia NL architects, maďarsko-švýcarským architektem a teoretikem architektury Ákosem Moravánszkým, se švýcarským architektem Andreem Deplazesem nebo s nizozemskou architektkou ze studia Dok Architecten Liesbeth van der Pol a s dalšími. První podzimní přednáška se uskuteční ve čtvrtek 7. října od 19.30 v kině Světozor.

Více informací k jednotlivým programům najdete na:

www.denarchitektury.cz

www.filmarchitektura.cz

www.kruh.info

[spolek KRUH, StavbaWEB, 13. 7. 2021]

14. mezinárodní konference s podtitulem „Budovy a udržitelnost“ se uskuteční 30. listopadu 2021 on-line

Jaké jsou hlavní cíle konference?

- Kombinace praktických znalostí a energie pro utváření architektury 21. století.
- Citlivé přizpůsobení budovy aktuálním podmínkám a potřebám klimatu a společnosti.
- Zvýšení povědomí o potřebě těchto změn v celém stavebním sektoru.
- Budování rostoucí komunity na: www.architects-for-future.cz, která pomáhá dosahovat deklarovaných cílů.

1. blok prezentací, **Urbanismus a vhodné podmínky pro správné uvedení udržitelné architektury do provozu**, bude zaměřený na spolupráci veřejných zadavatelů (regionů, měst, obcí) a architektů. Dále se bude probírat, jak vyvážit principy udržitelnosti s celkovou architektonickou kvalitou budov a městských celků a neaplikovat je na úkor estetických, uživatelských nebo technických hodnot budov.
2. blok prezentací, **Vliv architektonického návrhu, příklady dobré praxe – řádná realizace udržitelné architektury**, bude zaměřen na spolupráci architektů a projektantů a energetických specialistů. Od architektonického návrhu po projektovou dokumentaci a inovativní architektonická a urbanistická řešení budov a lokalit v praxi.

[ectp.org, 19. 7. 2021]

Konečně. Česko má nový stavební zákon pro 21. století

Česká republika se dočkala nového stavebního zákona. Ten přinese zrychlení a zefektivnění povolování výstavby. Každý stavebník tak bude do roka vědět, jestli může stavět, či nikoliv. Nový zákon rovněž zajistí konkurenceschopnost naší země vůči okolním státům a umožní využít vyjednaný rekordní bilion korun z Evropské unie na projekty, které vyžadují stavební povolení. Po podpisu prezidenta bude účinnost nabývat postupně. Plně nabytí účinnosti nastane 1. července 2023.

„Mám opravdu upřímnou radost, že poslanci pro nový stavební zákon zvedli ruce. Svědčí to o jejich odpovědnosti, za což jim děkuji. Znovu zdůrazňuji, že je opravdu jedno, která strana zákon předložila. Všechny strany, které zákon podpořily, přispěly k rozvoji naší země a zvýšení konkurenceschopnosti. Nový zákon je cestou, jak konečně stavět byty, což pomůže vyřešit krizi dostupnosti bydlení. Jsem také ráda, že Česká republika nezažije další čtyři zbytečné roky byrokratického pekla,“ řekla ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová.

Nový stavební zákon zavádí lhůty tam, kde dnes chybí, a především obsahuje mechanismy pro jejich dodržování, aby stavebník na vyřízení žádosti již nečekal dlouhé roky.

„Na tomto zákoně jsme tvrdě pracovali a o jeho prosazení jsme museli bojovat, proto jsem ráda, že poslanci jeho kvality dokázali ocenit. Všichni chceme jednu a tu samou věc, a to je urychlení stavebního řízení. Nový stavební zákon se dnes může zdát stejně revoluční jako kdysi nový občanský zákoník – a přesně takové řešení dnešní tristní stav vyžaduje,“ dodala Dostálová.

Bydlení pro občany bez zbytečných překážek

Mladé rodiny už nebudou čekat věčnost na to, aby si mohly vystavět své domy. Základní lhůtou pro rozhodnutí stavebního úřadu je v případě rodinného domu 30 dní, přičemž tuto lhůtu může v odůvodněných případech stavební úřad prodloužit o dalších 30 až 60 dní. V rámci zrychleného řízení v případech, kde nejsou žádné rozpory, bude možné vydat stavební povolení již jako první úkon v řízení, tj. už za 30 dní.

Dodržování lhůt ze strany úřadů zajistí fikce souhlasu, která stanoví, že pokud se dotčený orgán nevyjádří, bude to pokládáno za bezvýhradný souhlas. Ta bude platit i pro orgány, které nebudou integrovány pod stavební úřad.

Zákon počítá s přechodem stavebních úřadů pod stát. Vznikne tak čistě státní stavební správa. Občan díky ní dostane profesionální a rychlou službu od úředníka, který bude zastupitelný, takže už se nestane, že by našel na dveřích ceduli: „Pro nemoc zavřeno.“ Dnes je totiž 16 procent stavebních úřadů jednohlavých. Nová státní stavební správa umožní sdílení úředníků, což přispěje k dodržování lhůt. Díky digitalizaci nebudou muset úředníci cestovat, naopak ze svého úřadu budou schopni řešit žádosti na dálku. Úředníci navíc již nebudou ovlivňováni politickým vedením obcí, jak je tomu dnes. Budou rozhodovat nezávisle a bez strachu o svou kariéru nebo odměny a občan se již nebude muset bát hádek se starostou.

„V neposlední řadě stavební řízení urychlí digitalizace, která zjednoduší komunikaci nejen mezi stavebníkem a úřadem, ale i mezi dotčenými orgány. Lidé tak budou moci vyřizovat stavební povolení klidně doma z gauče v obýváku,“ dodala Dostálová.

Předvídatelné stavební řízení zajistí opětovný příliv investic

Dálnice se v Česku v průměru povoluje 13 let, bytový dům v Praze pět. Zdlouhavé povolovací řízení odráží investory, kteří raději zainvestují v zahraničí, kde ví, kdy se jejich projekt rozjede. Stavebníci budou do 345 dnů vědět,

zda mohou stavět, či nikoliv. A to včetně odvolání a přezkumu. U záměrů, pro které je třeba posouzení vlivu na životní prostředí, půjde o 375 dnů. Toto jsou ovšem maximální, nepřekročitelné lhůty. V praxi bude povolování mnohem kratší. Tyto maximální lhůty platí například při komplikovaném do-ručováním do ciziny nebo tam, kde probíhá dědické řízení. Takové lhůty stanovil věcný záměr zákona, a ty držíme.

Využijeme rekordní dotace z EU

Vládě se podařilo vyjednat rekordní objem dotací z Evropské unie. Na programové období 2021–2027 je připraven téměř bilion korun. Velká část těchto prostředků bude využita právě na stavební projekty, jakými jsou stavby silnic, obchvatů, železnic nebo vodohospodářských projektů.

Řada velkých projektů však nemůže začít bez povolení stavebního úřadu, přičemž získání takového povolení trvá u strategických staveb dlouhé roky. Bez nového stavebního zákona by hrozilo, že nám EU dotaci neproplatí právě kvůli zdlouhavému povolovacímu řízení. S novým stavebním zákonem, který Ministerstvo pro místní rozvoj připravilo, přijde dodržování lhůt a zjednodušení celého byrokratického procesu, což nám v konečném důsledku ulehčí i čerpání z evropských fondů.

Hlavní principy NSZ v kostce:

- **Už žádný ping pong mezi úřady**
Občan se už nebude muset bát, že se proti rozhodnutí stavebního úřadu někdo odvolá a úřady si jeho případ mezi sebou budou přehazovat jako horký brambor. Zákon zavádí apelační princip, který stanoví, že odvolací orgán bude muset ve věci rozhodnout.
- **Nový institucionální model bude přehlednější**
Současný institucionální model stavebních úřadů je nepřehledný a komplikovaný, jelikož kromě obecných existuje i řada speciálních stavebních úřadů pro různé druhy staveb, jakými jsou speciální, vojenské, drážní či vodoprávní.

Nová státní stavební soustava přenáší stavební úřady přímo pod stát a vytváří zcela novou dvoučlankovou strukturu v čele s Nejvyšším stavebním úřadem (v současnosti se počítá se sídlem v Ostravě) a se Specializovaným a odvolacím stavebním úřadem se sídlem v Praze, který bude zároveň řešit zákonem vyhrazené stavby, jako jsou například dálnice či letiště. Základním stupněm stavební soustavy se stanou krajské stavební úřady sídlící v krajských městech s územními pracovišti v obcích.

V první řadě ministerstvo vyvine veškeré úsilí, aby všichni úředníci vykonávali svou činnost ve stejných budovách, kde v současné době pracují. Pokud nebude uzavřena dohoda mezi státem a územně samosprávnými celky, teprve poté se bude jednat o jiných vhodných prostorech formou pronájmu.

• **Ochranáři i památkáři si udrží vliv**

V zájmu ochrany přírody i památek do nové stavební soustavy nebudou zcela integrovány některé dotčené orgány jako Agentura ochrany přírody a krajiny v otázkách zvláště chráněných území, nově se však bude vyjadřovat jen jedním dokumentem a ne několika, jak bylo běžné doposud. Orgány památkové péče budou integrovány částečně, a to v ochranných pásmech nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny. Ostatní procesy týkající se památek zůstanou nadále v kompetenci orgánů státní památkové péče. Do Nejvyššího stavebního úřadu nebude integrován Hasičský záchranný sbor. Žádný z těchto orgánů se však nevyhne přísnému dodržování lhůt, i pro ně bude platit fikce souhlasu.

• **Lepší služby od úředníků**

V současnosti stavební úřady na obcích zaměstnávají přibližně 7 000 úředníků. Díky zjednodušení stavební agendy a její digitalizaci by práci mělo být schopno vykonávat pouze 4 až 5 tisíc zaměstnanců. Úředníci vstoupí do služebního poměru a budou navíc jednotně metodicky vedeni. Tím se zamezí chybným úředním postupům, a tudíž dojde k urychlení procesu žádosti.

• **Občan i investor získají povolení snadno a rychle**

Dnes stavebník obvykle potřebuje územní rozhodnutí a stavební povolení, nezřídka i vyjádření vlastníků dopravní a technické infrastruktury a závazná stanoviska a vyjádření dotčených orgánů.

S novým stavebním zákonem bude potřebovat pouze jedno povolení jediného stavebního úřadu. Stavební úřad bude vyřizovat téměř všechny dokumenty, které si dnes zajišťuje stavebník sám. Vše se podstatně ulehčí pro jakéhokoliv stavebníka – ať už pro občana s plány na rodinný dům, nebo velkého investora, který se kvůli stavbám dálnic, železnic, leteckých drah, jaderných elektráren a dalších významných staveb bude moci obrátit na specializovaný stavební úřad.

• **Místo štosu dokumentů elektronická žádost**

Všechny úkony mezi stavebníkem, stavebním úřadem, dotčenými orgány a vlastníky veřejné dopravní nebo technické infrastruktury budou probíhat elektronicky. Základním komunikačním prostředkem bude Integrovaná platforma stavebního řízení a Portál stavebníka. Místo papírové žádosti s desítkami příloh, potvrzení a razítek stavebník nově podá žádost elektronicky, kterou do systému nahraje včetně projektové dokumentace.

[MMR, 13. 7. 2021]

Politika územního rozvoje ČR reaguje na potřeby krajů v územním plánování

Vláda schválila 13. července 2021 aktualizaci č. 4 Politiky územního rozvoje České republiky (PÚR ČR) pořízenou Ministerstvem pro místní rozvoj. Díky aktualizaci dojde například ke zpřesnění vymezení koridorů pro jednotlivé úseky plánované vysokorychlostní železnice směřované jak na sousední státy, tak strategické úseky v rámci České republiky.

„Hlavním důvodem pro pořízení této aktualizace Politiky územního rozvoje České republiky byla nutnost reagovat na nové skutečnosti jak v rámci územně

plánovací činnosti krajů, tak i činností ministerstev a jiných ústředních správních úřadů,“ říká náměstkyně Sekce výstavby a veřejného investování Marcela Pavlová.

Dojde tak například ke zpřesnění vymezení koridorů pro jednotlivé úseky plánované vysokorychlostní železnice směřované jak na sousední státy, tak strategické úseky v rámci ČR, rozšíření mezinárodních letišť či prodloužení vodní cesty do Českých Budějovic. I přes zrušení části rozvojových záměrů v oblasti plynárenství byl vymezen nový koridor pro rozvojový záměr posilující strategickou roli ČR v mezinárodním tranzitu plynu.

V úkolech pro územní plánování byly stanoveny cíle týkající se mj. prověření posílení vodních zdrojů v povodí horní Moravy vodou z povodí Odry nebo řešení střetu dopravy s ochranou lázeňského města Luhačovic. V kapitole, která se týká specifických oblastí, byly doplněny dvě nové oblasti. Jedná se o specifickou oblast Sokolovsko a dále specifickou oblast, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem.

Od roku 2015 proběhly tři mimořádné aktualizace PÚR ČR z důvodu naléhavého veřejného zájmu, a to v letech 2019 a 2020.

Kompletní materiál projednávaný vládou je zveřejněn na internetových stránkách MMR.

[MMR, 13. 7. 2021]

Vláda schválila věcný záměr zákona o vyvlastnění

Vláda schválila 19. července 2021 návrh věcného záměru zákona o vyvlastnění. Jeho hlavním cílem je zrychlení přípravy staveb zrychlením procesu vyvlastnění, a to zkrácením délky vyvlastňovacího řízení, snížením počtu a délky soudních řízení a urychlením zahajování staveb, které jsou na vyvlastňovacích procesech závislé.

„Chceme také zvýšit právní jistoty v otázkách náhrady za vyvlastnění a zvýšit motivaci k uzavírání dohod o získání

práv. Usilujeme o nastolení optimální situace, kdy nebude možné jednostranné prosazování zájmů vyvlastnitelů reprezentujících zájem společnosti na úkor vlastníků. Zároveň však nebude vlastníkům dovoleno, aby realizaci stavby zmařili nebo neúměrně protahovali a bránili tak stavbám, které mají celospolečenský význam,“ uvedla ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová.

Věcný záměr také řeší změny a instituty, které upravuje občanský zákoník, například právo stavby jakožto věcné právo, protože stávající zákon o vyvlastnění tuto úpravu občanského zákoníku ještě nezohlednil. Věcný záměr dále řeší otázky střetu vyvlastňovacího a exekučního či insolvenčního řízení.

Vyvlastňovacím úřadem bude krajský stavební úřad, odvolacím orgánem bude specializovaný a odvolací stavební úřad, což bude záruka kvality a rychlosti. Vlastní vyvlastňovací řízení bude probíhat obdobně, jen s některými odlišnostmi.

Zákon zavede lhůty

Podstatou věcného záměru zákona o vyvlastnění je zrychlení procesu vyvlastnění. Zákon zajistí zkrácení délky vyvlastňovacího řízení cca na 90 dnů tím, že stanoví lhůty pro veškeré úkony vyvlastňovacího úřadu i účastníků řízení. Jedná se např. o doložení znaleckého posudku vyvlastňovaným do 30 dnů od uvědomění o zahájení řízení (dnes lhůta není), uvědomění o zahájení řízení nejméně 30 dnů před dnem konání ústního jednání (dnes lhůta není) a stanovení třicetidenní lhůty soudu pro projednání žaloby proti rozhodnutí o vyvlastnění (dnes lhůta není).

Věcný záměr také počítá s uplatněním koncentrační zásady v rámci řízení, kdy veškeré připomínky lze uplatnit nejpozději při ústním jednání (zmeškání lhůt nelze prominout) a souběhem vyvlastňovacího a případných dalších jiných vedených řízení (např. exekučního, insolvenčního, veřejných dražeb). Řízení by běžela souběžně, což urychlí výsledný proces majetkoprávních příprav staveb.

Návrh věcného záměru prošel standardním legislativním procesem. V rámci

meziresortního připomínkového řízení byly vypořádány veškeré došlé připomínky. Návrh věcného záměru byl proto předložen vládě bez rozporu. Nyní zahájíme práce na paragrafovém znění návrhu nového zákona o vyvlastnění.

[MMR, 19. 7. 2021]

Dokument Územní dimenze v operačních programech schválen vládou. Podpora regionů si zaslouží individuální přístup

V červenci schválila vláda dokument Územní dimenze v operačních programech 2021+ (ÚDOP). Jde o významný nástroj regionální politiky, který v souladu se Strategií regionálního rozvoje ČR 2021+ určuje, v jakém objemu a do kterých konkrétních území budou alokovány desítky miliard korun z fondů EU.

„Programy financované z fondů EU v období 2021–2027 zohlední odlišnosti regionů, a proto nelze k jejich problémům přistupovat plošně. Prostřednictvím materiálů bude Ministerstvo pro místní rozvoj usilovat o zohlednění specifických potřeb jednotlivých regionů v operačních programech. Klíčová je pro nás kontinuální diskuse mezi regiony a dotčenými ministerstvy,“ shrnuje náměstek Sekce regionálního rozvoje a cestovního ruchu David Koppitz.

Využití prostředků z evropských fondů pro období 2021–2027 se opírá o ustanovení evropské legislativy pro politiku soudržnosti. Cíle a parametry pro nakládání s těmito prostředky jsou uvedeny v Dohodě o partnerství (DoP). Vládě má být DoP předložena letos v srpnu. ÚDOP u vybraných specifických cílů a aktivit programů uvádí, do jakých území by měly být finanční prostředky prioritně směřovány, a to na základě Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+, případně dalších statistických dat.

ÚDOP vznikl na základě dohody o uplatnění územní dimenze mezi územními partnery (např. Asociace krajů ČR, Svaz měst a obcí ČR, Sdružení místních samospráv ČR), ministerstvy spravujícími programy financované z fondů

EU a Ministerstvem pro místní rozvoj. Dokument byl mj. diskutován s územními partnery na červnové Národní státní konferenci.

Specifickou pozornost věnuje ÚDOP nástrojům podpory regionálního rozvoje, mezi ně patří mj. Integrované teritoriální investice (ITI), Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) a Regionální akční plány (RAP), u nichž uvádí jejich minimální alokaci v příslušných programech.

Ministerstvo pro místní rozvoj plánuje jednak monitoring naplňování ÚDOP, ale také připravuje pro územní partnery a širokou veřejnost informace o výsledném prostorovém rozložení projektů v území ukázané především v přehledných mapách.

Více informací naleznete na: www.uzemnidimenze.cz.

[MMR, 26. 7. 2021]

Téměř 80 mil. korun pro obce na demolice budov a studie využití brownfieldů

Ministerstvo pro místní rozvoj letos podruhé podpoří obce ve snaze odstranit zchátralé a nebezpečné objekty na jejich území. Vyhlásilo výzvu, ve které mohou obce žádat o dotaci na demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách. V programu je připraveno 69 milionů korun. Podpora směřuje i na vypracování studií a analýz možností využití brownfieldů.

„Obce v České republice se stále potýkají s nedostatkem peněz na odstranění zchátralých budov, které ohrožují okolí, jsou lidem nebezpečné a snižují atraktivitu obce. Již třetím rokem pomáháme také s tvorbou studií, které jsou následně základem pro revitalizaci brownfieldů,“ uvedla ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová.

Program Demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách Ministerstva pro místní rozvoj má za cíl podpořit demolice budov dříve využívaných k bydlení, ubytování či rekreaci v obcích s rizikem vzniku sociálně vyloučené lokality a připravit tak dané území, aby jej bylo

možné znovu využít v dalším rozvoji obce a zamezit tím vzniku oblastí se sociální segregací. Dotace je poskytována až do výše 70 % uznatelných nákladů. Žádat mohou obce i kraje. Objekt musí být ve výhradním vlastnictví žadatele.

Dotace také na vypracování studií využití brownfieldů

MMR zároveň podporuje prostřednictvím programu Tvorba studií a analýz možností využití vybraných brownfieldů obce a kraje ve vypracování podkladů pro revitalizaci území u obzvláště složitých nebo rozsáhlých brownfieldů. Dotace je poskytována až do výše 85 % uznatelných nákladů. Přípravou je pro žadatele 8 mil. Kč.

U obou programů lze podávat žádosti až do 10. září 2021 (do 12 h). Více informací o programu Tvorba studií a analýz možností využití vybraných brownfieldů a postup podání žádosti naleznete na stránkách MMR.

[MMR, 26. 7. 2021]

EU schválila legislativní balíček klíčový pro programové období 2021–2027

Evropská unie schválila v červnu 2021 sadu dokumentů, které jsou zásadní pro chod nového programového období 2021–2027. Jedná se mimo jiné o nařízení o společných ustanoveních (tzv. obecné nařízení), které nastavuje pravidla pro evropské fondy z rodiny politiky soudržnosti, z nichž budou čerpat české národní programy. Součástí balíčku jsou i specifická nařízení pro jednotlivé fondy. Jedná se tak o další krok nutný k rozběhnutí nové unijní sedmiletky.

„Programové období 2021–2027 znamená pro Českou republiku velkou výzvu i velké možnosti. Musíme se vyrovnat s dopady pandemie, ale i s měnicími se prioritami Evropské unie, jako je větší důraz na boj s klimatickou změnou a digitalizaci. Chceme investovat a povzbudit ekonomiku. Během více než tříletého vyjednávání se podařilo prosadit některé z priorit České republiky – vyšší míru spolufinancování – v některých případech až na 85 %, flexibilněj-

ší tematickou koncentrací či pružnější možnost přesunu prostředků mezi jednotlivými fondy,“ uvedla ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová.

Na začátku března schválila vláda alokace jednotlivých programů nového období. Vstup nové legislativy v platnost umožní ČR v průběhu léta dokončit jejich přípravu a zahájit formální schvalování programů ze strany Evropské komise. V srpnu pak ministryně pro místní rozvoj plánuje předložit vládě ke schválení Dohodu o partnerství.

První výzvy spadající pod nové programové období 2021–2027 by mohly být v některých programech vyhlášeny na konci tohoto roku; většina výzev by se pak začala vyhlášovat v první polovině roku 2022.

Dokumenty jsou zveřejněny v úředním věstníku EU.

[MMR, 30. 6. 2021]

MMR bude se Svazem měst a obcí ČR společně komunikovat územní pracoviště krajských stavebních úřadů podle nového stavebního zákona

Dne 23. srpna proběhlo na Ministerstvu pro místní rozvoj setkání ministryně pro místní rozvoj Kláry Dostálové a jejích náměstků s vedením Svazu měst a obcí ČR, a to s předsedou Františkem Luklem a místopředsedy Miroslavem Žbáňkem a Pavlem Drahozalem. Hlavními tématy jednání byl další postup ve věci stavebního zákona po jeho schválení, Národní plán obnovy, budoucí programové období pro čerpání fondů EU a další témata.

„Svaz měst a obcí je klíčovým partnerem Ministerstva pro místní rozvoj, s nímž budeme nyní intenzivně spolupracovat kvůli zavádění změn po schválení nového stavebního zákona. Ten bude nabývat účinnosti postupně, plně účinnosti nabyde 1. července 2023,“ komentovala setkání ministryně Klára Dostálová. V souvislosti se schválením nového stavebního zákona se na jednání řešil přesun úředníků, pronájem prostor nebo nové rozmístění stavebních úřadů.

„Zákon byl schválen, a tak je teď nutné se dívat dopředu a začít podnikat potřebné kroky, aby přechod úředníků i ostatní kroky, které souvisí s nabýváním účinnosti nového stavebního zákona, proběhly co nejlépe. Deklarovali jsme paní ministryni naši připravenost se na procesu podílet a pomůžeme ministerstvu jednotlivé kroky komunikovat mezi naše primátory a starosty,“ uvedl předseda SMO ČR František Lukl. Diskuse se dotkla i územního plánování v samostatné působnosti. Obě strany si vzájemně potvrdily, že bude i nadále fungovat pracovní skupina pro budoucnost územního plánování 2030 a společně s partnery se pokusí najít způsob, jak legislativně čistě upravit pořízování územně plánovací dokumentace v samostatné působnosti a vyřešit financování územních plánů v samostatné působnosti.

Dalším důležitým tématem bylo nové programové období pro čerpání evropských fondů 2027+, kdy ministerstvo deklarovalo připravenost předložit nový programový dokument Integrovaného regionálního operačního programu 2027+ do konce září 2021 vládě ke schválení.

Posledním velkým tématem byl Národní plán obnovy. *„Shodli jsme se s kolegy ze Svazu, že Národní plán obnovy je pro investice měst a obcí velká šance. Připomněla jsem představitelům měst a obcí, že finanční prostředky, které plánujeme prostřednictvím našich komponent v NPO využít ve prospěch krajů, měst a obcí, dosahují více než 6 mld. korun a je nutné, aby byly projekty zazávančovány do roku 2023, což z pohledu projektové přípravy není mnoho času,“* řekla ministryně Klára Dostálová. Obě strany se také shodly na potřebnosti správného nastavení jednotlivých komponent Národního plánu obnovy, které směřují do území k obcím a městům.

„Jsme si vědomi toho, že projekty musí být dobře připravené a musí odpovídat vyjednaným podmínkám, aby se prostředky z NPO čerpaly co nejlépe, proto jsem ráda, že jsem za SMO ČR mohl paní ministryni dnes sdělit, že připravenost měst a obcí je v diskutovaných oblastech vysoká,“ uzavírá předseda František Lukl.

[MMR, 23. 8. 2021]